

об'єктивності, неупередженості, якості висновків і пропозицій, що приймаються за результатами контрольних перевірок, слід унеможливити або хоча б зменшити вплив суб'єктивних чинників на учасників контрольного процесу. Тому потрібно оптимізувати організаційну побудову як усього контрольного процесу, так і кожної контрольної процедури.

Отже, належним чином побудований внутрішній контроль дає змогу системі управління оперативно контролювати діяльність як структурних підрозділів (за бізнес-процесами), так і торговельного підприємства загалом. Це забезпечує прямий і зворотний зв'язок між керованою та керуючою системами, що сприяє ефективній реалізації поставленої мети, також вказівок, виконуваних суб'єктами контролю.

Пилипенко О.І.,

д.е.н., доцент

декан обліково-статистичного факультету,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЯК ФУНКЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ

Динаміка змін внутрішнього середовища компаній у взаємодії із зовнішнім середовищем обумовлена посиленням конкурентних тенденцій, швидкими технологічними та структурними змінами діяльності, коливаннями кон'юнктури ринку. Виникає потреба в переосмисленні традиційних методів стратегічного управління, зокрема з використанням бухгалтерської інформації на основі відповідного організаційного забезпечення ведення управлінського обліку на підприємстві.

Теорія, методологія і практика стратегічного управління являються предметом досліджень багатьох вчених, зокрема [2, 3, 4] та ін. Їх праці розкривають теоретико-методологічні засади парадигми стратегічного управління з урахуванням викликів глобального економічного середовища, методологію стратегічного управління витратами, бюджетування тощо з використанням бухгалтерської інформації як продукту стратегічного управлінського обліку.

Вчені [2, 6] стверджують, що в рамках стратегічного управлінського обліку досягається можливість оцінки впливу ймовірних змін макроекономічних показників зовнішнього середовища на реалізацію стратегії підприємства та розробки системи формування оперативної та релевантної інформації, використання якої сприяє формуванню профілактичних заходів з метою досягнення адаптації стратегічного розвитку суб'єкта до можливих негативних змін середовища. Відповідно,

інформація системи управлінського обліку оцінюється за двома критеріями: релевантність інформації та масштабність її використання в системі управління. Так, релевантність інформації визначає ступінь її корисності для прийняття управління і контролю за рахунок точності, своєчасності, узгодженості змісту інформаційних даних. Масштабність використання інформації в системі управління досягається охопленням системою управлінського обліку процесу формування вартості підприємства.

Зони управління (за АІСРА) визначають наступні інформаційні функції управлінського обліку на підприємстві [5]:

- забезпечення ролі бухгалтера як суб'єкта організації і ведення управлінського обліку з урахуванням стратегії управління;
- досягнення управління ефективністю діяльності підприємства на основі розробки політики ведення управлінського обліку;
- сприяння управлінню ризиками діяльності на основі методик управлінського обліку з метою ідентифікації, оцінки та управління ризиками задля досягнення цілей підприємства.

Вчені Е. Аткинсон і Р. Банкер [2, с. 545] визначають, що з метою формування основних систем оцінки ефективності на основі управлінського обліку завданнями останнього є обчислення результатів діяльності з урахуванням ключових потреб клієнтів, сприяння управлінню ланцюжком вартості, а також забезпечення чіткості стратегічних цілей. Такий підхід базується на концепції стратегічного управління, спрямованій на вдосконалення стратегічних і оперативних управлінських рішень за рахунок концентрації зусиль працівників, які приймають рішення з урахуванням ключових факторів збільшення витрат. Бухгалтерська управлінська звітність є основою формування додаткових критеріїв ефективності та подальших інвестиційних рішень, тому з метою максимізації вартості оцінка результатів діяльності підприємства повинна охоплювати такі структурні детермінанти, як вартість, час і ризик здійснення грошових потоків.

Відповідно, організація управлінського обліку на підприємстві є постійним процесом, що здійснюється суб'єктами організації обліку, основний акцент при якому робиться на результати задля формування індикаторів діяльності, забезпечення аналізу і подальшого вдосконалення діяльності, а також визначення сфер відповідальності для підтримки конкурентоспроможності підприємства. Впровадження в систему бухгалтерського обліку принципів стратегічного управління передбачає формування інформаційної бази управління на основі стратегічного бачення варіантів вирішення актуальних проблем [1].

Водночас організація стратегічного управлінського обліку може призводити до перевантаження змісту облікової політики підприємства при одночасному упущенні ряду важливих питань. Зокрема, на рівні облікової політики підприємства необхідним є врегулювання питання чисельності, порядку підбору та вимог до кваліфікації облікових працівників,

зобов'язаних вести управлінський облік, оскільки вони несуть відповідальність за формування інформації стратегічного управлінського обліку. Особливу увагу слід приділити розробці документації і звітності, спрямованій на обслуговування потреб стратегічного управління, створенню автоматизованої системи збору та обробки інформації у необхідних розрізах. Одним із елементів облікової політики щодо управлінського обліку є також забезпечення захисту відповідної бухгалтерської інформації, інакше знижуються можливості підтримки конкурентоспроможності фірми. Крім того, доцільним є вирішення такого питання, як доцільність і випадки залучення послуг сторонніх осіб для удосконалення або ведення управлінського обліку.

Такий підхід спрямований на узгодження цілей власників підприємства з потребами різних менеджерів щодо управлінської інформації, а також навичками і здібностями персоналу. Узгоджений розподіл обов'язків з ведення управлінського обліку дозволяє управлінцям зосередитися на ключових процесах, використовуючи показники-сигнали та критичні показники про діяльність, окремі продукти, операції тощо.

Отже, стратегічний управлінський облік як складова бухгалтерського обліку пов'язаний з обслуговуванням системи стратегічного управління підприємством з метою досягнення заданих показників. Організація ефективної системи стратегічного управлінського обліку полягає в узгодженні методик його ведення з інформаційними потребами управління, а також розробці оптимальних шляхів задоволення таких потреб на основі постійного аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища компанії, оцінки та структуризації факторів, що впливають на поточний та майбутній стан економіки підприємства. Розглянуті елементи облікової політики підприємства спрямовані на охоплення розпорядчим документом всіх складових управлінського обліку для цілей стратегічного управління.

Список використаних джерел:

1. Аверчев И. В. Управленческий учет и отчетность. Постановка и внедрение / И. В. Аверчев. – М. : Вершина, 2011. – 512 с.
2. Аткінсон Э. А., Каплан Р. Управленческий учёт / Э. А. Аткінсон, Р. Банкер, Р. Каплан. – 3-е издание. – М. : Вильямс, 2007. – 874 с.
3. Блаженкова Н. М. Теория и методология анализа влияния управленческого учета на результативность хозяйственной организации / Н. М. Блаженкова; Рос. акад. наук, Урал. отд-ние, Ин-т экономики. – Екатеринбург : ИЭ, 2008. – 273 с.
4. David F.R. Strategic management: concepts and cases. New Jersey: Prentice Hall. – 2011. – 290 p.
5. Jofre S. Strategic Management: The Theory and Practice of Strategy in (Business) Organizations. Kgs. Lyngby: DTU Management. – 2011. – 87 p.
6. Ritson N. Strategic management. Ventus Publishing ApS. – 2011. – 52 p.